

BARCELONEJANT

NATÀLIA
Farré

Del Pilar al dia de Tots Sants

MÓNICA TUDELA

Martí Gasull i Coral (1919-1994) feia fotografies. De vuit a deu del matí. I des del Pilar fins al dia de Tots Sants. Les millors hores i les millors dates per retratar Barcelona. Llums suaus i rasants, i ombres allargades. Unes llums i unes ombres que ja no existeixen -la contaminació, l'asfalt i les parets netes que té ara la ciutat les han canviat-. I unes llums i unes ombres que Gasull va captar com ningú a la dècada dels 50. Ho va fer per amor a l'art, perquè li agradava. I ho va fer fora de l'horari d'oficina, passejant amb la càmera a la mà pel barri de la Ribera, el seu barri, abans d'entrar a treballar. A vegades també arribava fins a Montjuïc, d'altres fins a Francesc Macià, i algunes altres fins al parc Güell o el Somorrostro.

I el port, la gran atracció dels fotògrafs de l'època. Potser perquè l'entrada estava prohibida sense el permís pertinent. O potser per la seva plàstica. Parlem per exemple de la instantània dels tres soldats caminant pel moll carregant el farcell. La més espontània de les seves fotografies i una de les que més mirades atrau. Però també una de les que menys agradaven al seu autor. No en va, l'art de Gasull es trobava als antípodes del de Xavier Miserachs. Aquest caçava mentre que Gasull componia. Que és el mateix que dir que Miserachs no buscava, trobava i disparava; i que Gasull no premia el disparador fins que dibuixava la imatge a la retina. I la del port no és una instantània pensada; és una instantània trobada.

La passió per la imatge va acompanyar sempre Gasull, com a fotògraf i com a laboratorista, encara que la seva especialitat eren els números. Treballava de comptable al Col·legi de l'Art Major de la Seda, al fantàstic edifici barroc del carrer de Sant Pere Més Alt amb la façana esgrafiada amb atlants i cariàtides. I des del qual va captar més d'una imatge del Palau de la Música, com la que dibuixa amb tots els grisos possibles la melancolia d'un plujós dia de tardor. Fotògraf de matinada, comptable al matí i laboratorista a la tarda. Ja que quan acabava de fer números, Gasull remenava papers, emulsions, fixadors i cubetes. Els seus positius eren els millors. I la seva clientela, la més reconeguda: allà hi duïen el seu material Oubiña, Maspons i Masdéu.

Martí Gasull i Avellán (1944), l'altre Gasull, va heretar la tècnica del seu pare i és un dels millors fotògrafs d'art que hi ha hagut en aquest país. En ell han confiat artistes com Miró, Tàpies, Guinovart, Subirachs, Clavé, Brossa, Plensa i Ràfols-Casamada, per posar-ne alguns exemples. També és un dels grans defensors de l'art del seu progenitor: «Hi ha molts fotògrafs de postguerra, com el meu pare, que no és que hagin sigut obli-

►► Martí Gasull i Avellán explica l'obra del seu pare, Martí Gasull i Coral, dimarts passat a El Quadern Robot.

gats, és que han sigut ignorats», afirma. I de la seva tècnica: «Positivava de meravella. La prova són les fotos que vaig trobar amuntegades en un traster; malgrat les condicions extremes en què s'han passat anys, estan intactes».

El Quadern Robot

Anna Belsa és la tercera protagonista de la història. La galerista durant 27 anys va treballar a la Joan Prats i el 2014 va decidir reinventar-se. El resultat és El Quadern Robot, un petit i personal espai en un principal del carrer de Còrsega on només exposa allò que li agrada. «La relació amb un col·leccionista o comprador és d'extrema confiança. De manera que quan recomanes un artista hi has de creure. És l'única condició.

Martí Gasull va fotografiar com ningú les llums i les ombres de la Barcelona dels 50

L'art ja és prou intangible perquè hi hagi altres condicionants», explica.

La relació entre els tres personatges és evident. I la resumeix un enamorament artístic. Belsa va veure les fotografies de Gasull i Coral que Gasull i Avellán havia trobat al traster i ho va tenir clar: «Es mereixia un reconeixement i s'havia d'exposar». Dit i fet. A El Quadern Robot s'exposen, fins al 3 d'octubre, 26 còpies d'època realitzades pel mateix Gasull, sota el títol *Barcelona i la llum d'aquells anys*. «Són les que més li agradaven, les que va ampliar i va muntar», afirma el seu fill.

I ja posats, després de veure el treball de Gasull, demanin veure el d'Oriol Jolonch, un jove fotògraf barceloní amb exposició a Can Framis i fons d'art a El Quadern Robot que és pura poesia. ■

